

Kurortshistorien & Sanatoriet

På en höjd omkring 2 km öster om Ulricehamn låg fram till början av 1980-talet Ulricehamns sanatorium. Ulricehamns kurortsepok hade börjat redan på 1820-talet då man fann en järnhaltig källåder där Bogesunds väveri ligger i stan.

Det järnrika vattnet ansågs bra mot anemi, reumatism och magkatarr.

Sanatoriet började sin verksamhet 1886 under synnerligen blygsamma förhållanden. Anläggningen som från början var avsedd att användas uteslutande som sommarkurort, ombildades 1890 till ett fullt modernt lungotssanatorium. men namnet till trots tog man under inga omständigheter emot några lungotspatienter. TBC-patienter behandlades istället på Sjö-Gunnarsbo sanatorium söder om Ulricehamn. Här övergick man istället till att i huvudsak behandla nervsjukdomar, men också invärtes sjukdomar som hjärt och kärlsjukdomar. Många vistades här helt enkelt för att få vila och avkoppling.

Redan efter några få år kunde sanatoriet hålla öppet även under vintern. Ulricehamnsvattnens ansågs som både gott och nyttigt och det blev "inne" att dricka brunn här!

Mellan åren 1907 och 10 uppförde det så kallade Vintersanatoriet som ritades av arkitekterna Victor

Fagerström och Axel Viktor Forsberg. Och med det blev kurhotellet som det senare kom att heta, den största träbyggnaden i Skandinavien med över 80 gästrum.

År 1909 byggdes även en spårvägslinje mellan Ulricehamns järnvägsstation och sanatoriet, men spåret kom aldrig att trafikeras eftersom höjdskillnaderna var för stora och anläggningen för klent dimensionerad.

Det var en stor investering som blev stående och samlade damm.

Det finns en historia som berättar om en av sanatoriets gäster som nyanländ till stan ämnade ta spårvagn stället för att vandra uppför den långa backen. Efter att ha väntat en bra stund frågade han en stadsbo: -När var vagnen här senast? Svaret blev: - Det är ungefär två år sedan!

Investeringen i en spårvagnslinje blev alltså en till synes mycket dålig affär för ägarna.

Men så bröt första världskriget ut och metallpriserna rasade i höjden. Det visade sig att man ruvade på en förmögenhet i form av ledningar, rostiga spår och annat. 1917 såldes alltsammans för en duktig slant, och enbart kopparledningarna visade sig inbringa mer än vad helst anläggningen en gång kostat.

Kurerna på sanatoriet bestod främst av olika slags bad samt långa stärkande promenader. Sanatoriet var också välkänt för sin goda och rikliga tilltagna mat, och

till middagen som var dagens höjdpunkt bytte man alltid om. Det serverades alltid tre rätter samt kaffe.

Bland de prominenta personer, vilka varit gäster på sanatoriet märks prins Carl, prinsessan Ingeborg, prinsessan Märtha, Verner von Heidenstam, Selma Lagerlöf, Finlands fältmarskalk och blivande president Gustaf Mannerheim och Ernst Rolf.

På 1950-talet omvandlades sanatoriet till kurhotell, men stängdes 1976 och revs slutligen 1981 efter att det dömts ut av brandmyndigheterna.